

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2013

březen 2013

TÉMA MĚSÍCE

Námítka promlčení a její rozpor s dobrými mravy v exekučním řízení

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 2. 2013, sp. zn. 20 Cdo 1719/2011

Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů nižších stupňů, které posoudily jako důvodnou námítku promlčení nároku na exekuční vymáhání dlužného úroku z prodlení, kterou vznesla v exekučním řízení povinná. Nejvyšší soud dospěl k názoru, že **i v exekučním řízení je možné posoudit námítku promlčení jako rozpornou s dobrými mravy** a nebrát na ní zřetel. Dle skutkového stavu totiž povinná žádala oprávněného, aby dlužnou částku exekučně nevymáhal, neboť její americký zaměstnavatel u svých zaměstnanců nestrpí soudní vymáhání pohledávek a že v takovém případě ji hrozí propuštění ze zaměstnání. Oprávněný povinné vyhověl a před uplynutím promlčecí doby pouze požádal soud, aby povinnou předvolal k učinění prohlášení o svém majetku. Povinná však dluh stejně dobrovolně neuhradila, a tak musel oprávněný podat návrh na nařízení exekuce, avšak již po uplynutí promlčecí doby.

Nejvyšší soud dospěl k názoru, že v takovém případě je vznesená námítka promlčení v rozporu s dobrými mravy a že není důvodu, aby takto nemohl soud postupovat i v exekučním řízení. **Nejvyšší soud též zrekapituloval svá dřívější rozhodnutí formulující podmínky, za kterých je nutno námítku promlčení považovat za rozpornou s dobrými mravy.** Podle soudu se uplatnění námítky promlčení přičí dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námítku promlčení. Soud uzavřel, že i v řízení o zastavení výkonu rozhodnutí (exekuce) platí, že tyto podmínky mohou být splněny a námítka promlčení může být výkonem práva v rozporu s dobrými mravy (§ 3 odst. 1 obč. zák.).

Promlčení náhrady škody způsobené trestným činem

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.2.2013, sp. zn. 25 Cdo 2272/2011

Nejvyšší soud posuzoval případ, v němž **poškozený uplatnil nárok na náhradu škody, když žaloval osobu odsouzenou za spáchání trestného činu podvodu**, který odsouzený spáchal tak, že na základě veřejně prezentovaného příslibu výhodného zhodnocení vložených finančních prostředků uzavřel s řadou občanů, mimo jiné i se žalobcem,

smlouvu o zprostředkování zhodnocení finančních prostředků, ačkoliv si byl vědom skutečnosti, že s ohledem na svoji dlouhodobě nepříznivou finanční situaci nebude schopen svým závazkům dostát a jimi vložené finanční částky jim vrátit. Dodejme, že žalobce neuplatnil svůj nárok na náhradu škody v trestním řízení, ač tak mohl učinit, a tak jej musel uplatnit žalobou v občanskoprávním řízení.

Subjektivní promlčecí doba je v takovém případě dvouletá a počíná běžet okamžikem, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Soudy nižších stupňů zastávaly názor, že tento okamžik je dán až právní mocí odsuzujícího rozsudku, kterým byl žalovaný uznán vinným z podvodu, když dovodily, že vědomost žalobce o tom, kdo odpovídá za škodu mu vzniklou, nemohla spadat do doby před vyhlášením odsuzujícího trestního rozsudku, neboť teprve po pravomocném skončení trestního řízení mohl žalobce nabýt vědomost o tom, že to byl právě žalovaný, kdo mu způsobil škodu.

Nejvyšší soud se však s argumentací soudů nižších stupňů neztotožnil a uvedl, že **nelze počátek běhu lhůty automaticky ztotožňovat s datem nabytí právní moci odsuzujícího rozsudku.** Podle Nejvyššího soudu je z hlediska počátku běhu subjektivní promlčecí doby je v daném případě podstatné, kdy žalobce získal informace o tom, že mu vložená částka nebude vrácena, tedy kdy se dozvěděl o takových skutkových okolnostech, na jejichž základě bylo možno učinit závěr nejen o tom, že podle smlouvy uzavřené se žalovaným mu nebude plněno, ale i o tom, že tato jeho pohledávka ze smlouvy o zprostředkování je definitivně ztracena. Nejvyšší soud rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušil a uložil jim, aby se v dalším řízení zaměřily na to, kdy žalobce získal uvedené informace.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

Zálohy na náklady spojené se správou domu po převodu bytové jednotky

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.2.2013, sp. zn. 29 Cdo 3160/2011

Nejvyšší soud ČR posuzoval, **zda je platné ustanovení stanov společenství vlastníků jednotek, podle něhož se nevyčerpané zálohy poskytnuté podle § 15 odst. 2 zákona o vlastnictví bytů (tedy zálohy na náklady spojené se správou domu) v případě převodu jednotky novému vlastníku vrací původnímu vlastníku jednotky.**

Soud byl veden následujícími úvahami. Vlastníci bytových jednotek skládají předem určené finanční prostředky jako zálohu na náklady spojené se správou domu. Výši záloh si určí vlastníci jednotek usnesením shromáždění společenství vlastníků jednotek dopředu tak, aby byly kryty předpokládané náklady, které bude nutné vynaložit v následujících měsících i v dalších letech. Výši částky a den její splatnosti sděluje vlastníkům jednotek výbor nebo pověřený vlastník.

Vlastníci jednotek se na nákladech spojených se správou domu a pozemku podílejí poměrně podle velikosti svých spoluvlastnických podílů, tj. podle poměru velikosti podlahové plochy jednotek k celkové ploše všech jednotek v domě. Finanční prostředky, které za tím účelem zálohově skládají na účet společenství, a to ve výši určené usnesením shromáždění vlastníků (§ 15 odst. 2 zákona), představují závazek společenství vůči jednotlivým vlastníkům jednotek (§ 15 odst. 4 věta první zákona). Jestliže by ovšem společenství bylo povinno v případě, že dojde k převodu jednotky na nového vlastníka, vrátit původnímu vlastníku nevyčerpanou část záloh, došlo by k narušení poměru určeného zákonem, popř. dohodou všech vlastníků, v němž se na nákladech spojených se správou domu a pozemku podílejí. Proto byla novelou provedenou zákonem č. 451/2001 Sb. do ustanovení § 15 odst. 4 zákona vsunuta druhá věta, který výslovně určuje, že zálohy poskytnuté podle § 15 odst. 2 zákona se v případě změny vlastníka jednotky s původním vlastníkem nevypořádávají. Jinými slovy, **dosud nevyčerpaná část záloh složená původním vlastníkem se stává závazkem společenství vůči nabyvateli jednotky – novému vlastníku** a členu společenství. Ustanovení stanov společenství, podle něhož se zálohy na náklady spojené se správou domu v případě převodu jednotky novému vlastníkovi vrací původnímu vlastníkovi jednotky, je tedy neplatné pro rozpor se zákonem o vlastnictví bytů.

Soud uzavřel, že je tedy věcí stran smlouvy o převodu jednotky, **původního vlastníka a nového vlastníka, zda a jak se výše nevyčerpaných záloh promítne v ceně za převod jednotky, popř. bude jinak ve vztahu mezi nimi vypořádána.**

Z OBCHODNÍHO PRÁVA

Postoupení pohledávky ze smlouvy o úvěru

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.2.2013, sp. zn. 32 Cdo 1437/2011

Nejvyšší soud řešil spor ohledně postoupení pohledávky ze smlouvy o úvěru, konkrétně práva dlužníka na to, aby mu věřitel (banka) na základě smlouvy o úvěru poskytl peněžní prostředky. Soudy nižších stupňů zastávaly názor, že **právo na poskytnutí peněžních prostředků ze smlouvy o úvěru není pohledávkou**, a tudíž toto právo nelze postoupit, avšak Nejvyšší soud uzavřel, že tento názor je mylný.

Podle Nejvyššího soudu se smlouvou o úvěru věřitel zavazuje, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, je tedy nepochybné, že ten, jemuž má být úvěr poskytnut, je do doby poskytnutí úvěru bankou věřitelem ze smlouvy o úvěru s právem na poskytnutí peněžních prostředků, a to za splnění podmínek pro vyplacení peněžních prostředků dohodnutých ve smlouvě a po dobu určenou smlouvou.

Právu na poskytnutí peněžních prostředků odpovídá závazek banky mít smlouvou sjednané peněžní prostředky k dispozici po dohodnutou dobu, jak vyplývá z ustanovení § 500 odst. 1 věty první obch. zák.

Právo na poskytnutí peněžních prostředků jako právo věřitele na plnění banky (v postavení dlužníka) je pohledávkou ve smyslu ustanovení § 488 obč. zák., a to pohledávkou peněžitou. Obecně lze říci, že každou pohledávku lze postoupit, nebrání-li postoupení zákonné nebo smluvní důvody, což však nebyl tento případ, a tak bylo postoupení takové pohledávky platné.

Převoditelnost obchodního podílu ve vícečlenné společnosti

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.2.2013, sp. zn. 29 Cdo 2525/2012

Nejvyšší soud poprvé posuzoval odpověď na otázku, zda je obchodní podíl osoby vždy převoditelný na třetí osobu (dle ustanovení § 115 odst. 2 věta třetí obch. zák) i poté, kdy dojde k rozdělení obchodního podílu jediného společníka a následnému převodu části rozděleného obchodního podílu na třetí osobu – tedy při zvýšení počtu společníků z jednoho na více. Uvedené ustanovení se totiž výslovně týká toliko převodu podílu jediného společníka a není zřejmé, zda se může uplatnit i pro vícečlennou společnost.

Pro posouzení převoditelnosti obchodního podílu ve vícečlenné společnosti s ručením omezeným je vždy určující, co o ní stanoví zakladatelský dokument společnosti (srov. § 115 odst. 2 větu první obch. zák.). Zakladatelský dokument předmětné společnosti v konkrétním případě převod obchodního podílu na třetí osobu výslovně připouštěl, aniž by jej podmiňoval souhlasem valné hromady. Dojde-li v důsledku rozdělení obchodního podílu a převodu jeho části na třetí osobu ke zvýšení počtu společníků z jednoho na dva, stává se zakladatelská listina ze zákona společenskou smlouvou, avšak obsah tohoto zakladatelského dokumentu se tím bez dalšího - pouze v důsledku změny počtu společníků společnosti - nijak nemění. Po vstupu do společnosti mají přitom společníci vždy možnost společenskou smlouvu změnit, např. omezit či vyloučit převoditelnost obchodního podílu na osoby stojící mimo společnost. Jelikož v projednávané věci společníci v tomto směru společenskou smlouvu nezměnili a nevyjádřili tak vůli převod obchodního podílu na jiné osoby omezit či vyloučit, platí, že každý obchodní podíl ve společnosti je tedy převoditelný na třetí osoby nez nutnosti souhlasu valné hromady.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2013